

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deželni zbor kranjski.

(XV. seja, dné 25. novembra leta 1890.)

Popoludne ob 1/4. uri nadaljevala se je zjutraj pretrgana seja.

Posl. dr. Papež poroča v imenu upravnega odseka o § 5. marg. št. 4. in 5. letnega poročila dež. odbora. Poročilo se vzame na znanje ter se vsprejme naslednja resolucija:

Visoka c. kr. vlada se naprosi, naj blagovoli čim prej ukreniti vse potrebno, da se ustanovita okrajno sodišče in davčni urad v Cerknici.

Posl. Krsnik poroča v imenu upr. odseka glede olajšanja sedaj teške in drage občinske uprave. Omenja dopis dež. predsedstva o tej zadevi, ki naj se vzame v stenografski zapisnik. Upr. odsek se je bavil z dopisom, aparat je prekomplikiran, treba bode misliti, da se stvar olahkoči. Upravni odsek še ni mogel stopiti pred zbor s kakim izdelanim načrtom, zato predlaga naslednjo resolucijo:

Po dež. glavarji deželnemu zboru izročeni dopis c. kr. dež. predsedstva od 25. oktobra t. l. izroča se dež. odboru v pretresanje in uvažanje tamkaj omenjenih vprašanj in z naročilom, da poroča v prihodnjem zasedanju in stavi primerne nasvete.

Posl. Svetec pritrjuje prav iz srca temu nasvetu ter poudarja, kako živo se zanima gospod dež. predsednik za deželo, ki mu pa tudi zaupa in uvažuje njegove zasluge. Tudi dež. zastop ima popolno zaupanje do njega, zato smo se čudili, ko je šel te dni glas po nekaterih časnikih, kakor, da bi bil sklep zbora o odpravi znanih 600 gld. nezaupnica blagorodnemu dež. predsedniku baronu Winklerju. To pa ni tako, poslanci te strani nima nobenega povoda dati mu nezaupnico. Omenjeno glasovanje bilo je samo demonstracija proti germanizaciji, proti kateri bodemo pri vsaki priliki demonstrovali v našem in v interesu države avstrijske. Jedino proti germanizaciji je bilo naperjeno ono glasovanje.

Pri glasovanju vsprejme se resolucija upravnega odseka.

Posl. dr. Tavčar poroča v imenu upr. odseka o nasvetu glede naprave deželnega nadsodišča in pravne akademije v Ljubljani. V daljnem govoru utemeljuje potrebo nadsodišča za slovenske pokrajine, ker v Gradcu ne vrši se delo tako hitro, kakor bi bilo želeto in leže akti mnogo časa, ne glede na ovire, ki se delajo v jezikovnem oziru. Istotako zagovarja napravo pravne akademije, katere so se o svojem času dobro obnesle na Ogerskem in Hrvatskem. Učni jezik naj bode slovenski, ozirati pa se nam bode treba tudi na zvezo z univerzo v Zagrebu. Upravni odsek torej stavlja naslednji predlog:

Visoka c. kr. vlada se prosi:

a) Naj državnemu zboru nasvetuje, da se napravi v Ljubljani deželno nadsodišče za Slovensko-Štajersko, Slovensko-Koroško, Kranjsko, Goriško s Trstom in za Istro z laškim senatom;

b) naj državnemu zboru nasvetuje, da se napravi v Ljubljani pravna akademija, oziroma juridična fakulteta s slovenskim učnim jezikom.

Dalje govori dr. Tavčar o objektivnem postopanju, katero je nekaki bič, brez katerega ne morejo vladati naši ministri in pod katerim toliko trpi naše časopisje. Upravni odsek se je bavil s tem vprašanjem in stavlja naslednjo resolucijo:

Visoka vlada se naprosi, da preustroji objektivno postopanje v tiskovnih zadevah in obda z

garancijami, da njegova uporaba ne bode, kakor je bilo dosedaj, pogubna svobodnemu tisku v občeh ter slovenskemu posebej.

Neizogibni dr. Schaffer ugovarja tudi tem predlogom z navadnimi razlogi o pomanjkanji literature, da torej ni mogoče ustanoviti juridične fakultete. Treba je mladeničem, da gredo v svet, v velika mesta itd.

Posl. Svetec odgovarja dr. Schafferja trditvam, ter pravi, da nikakor ni treba celih voz knjig, imeli smo že celó jednako juridično fakulteto, ko je bil naš jezik še veliko manj razvit. Sicer pa bodo dijaki lahko zajemali iz nemških in italijanskih knjig, kar ne bodo našli v slovenskih, saj se baš za to uče tujih jezikov, da si lahke prisvojijo dotične literature. Na nemškem so univerze baš v malih mestih, a so vsejedno sloveče in cvetoče. Nemški državni jezik v Avstriji je nezmisl. Na Ogerskem je madjarski jezik, v Galiciji in v Dalmaciji tudi ni nemščina državni jezik, bila bi torej le v ostalih deželah, proti temu pa so Čehi, Slovenci in Hrvatje, kar jih spada v tostransko državno polovico.

Poročevalec dr. Tavčar pravi, da če bi tudi naši govorniki govorili tako izborna kakor najslavnejši angleški parlamentarci, dr. Schafferja in njegovih tovariš bi ne preverili. Mi imamo svoje stališče in pri tem ostanemo.

Pri glasovanju vsprejme se upravnega odseka predlog in istotako resolucija dr. Tavčarja.

Posl. Povše poroča glede prispevka za napravo in vzdrževanje gozdne drevesnice pri Novemestu. Upravni odsek predlaga:

1.) Gozdna drevesnica na Grmu naj se opusti.

2.) V svrhu naprave in vzdrževanja pod samostojnim tehniškim in gospodarskim vodstvom državnih gozdnih tehnikov stojiče drevesnice pri Novemestu dovoli se za l. 1891. 92. in 93. letna podpora do najvišjega zneska 365 gld. iz deželno-kulturnega zaklada pod pogojem, da mestna občina Novomeška v to potrebno zemljišče brezplačno da razpolaganje.

Dež. predsednik baron Winkler odgovoril je potem na interpelacijo posl. Svetca in tovarišev glede okrajnega glavarja Kočevskega v zadevi nemških pridig v Dragi. Po želji izraženi po knezoškofu imela se je poslati komisija v Drago, to je, okrajni glavar in pa škofijski komisar podala bi se bila skupaj tja, da stvar preiščeta. Ker je pa slednji pisal prvemu, da bode prešlo še več tednov do skupne komisije, da pa pojde on prej še sam na lice mesta, storil je jednako tudi okrajni glavar. Ravnal pa je pri tem popolnoma pravilno. Sicer pa bode prihodnje ljudsko števljenje dalo potrebnih razjasnil o razmeri tamošnjega prebivalstva.

Posl. dr. Tavčar poroča o zadnji točki dnevnega reda, to je o poročilu železničnega odseka glede poročila čistega dohodka za dolensko železnico. Ker imajo poslanci tiskano poročilo v rokah, ni treba govoriti obširneje. Prvotno se je je zahtevalo, da bi dežela plačala pol milijona gld. za glavinske delnice, odsek pa predlaga, da deželna prevzame poročilo za čisti dohodek v navedenem znesku, ter ob enem predlaga načrt zakona, katerega naj vis. dež. zbor potrdi.

Posl. Pfeifer utemeljuje, zakaj bode on glasoval za poročilo. Strokovnjaški njegov govor glasi se takole:

Slavni zbor! Glede dolenske železnice je bilo vedno moje mnenje — in gotovo tudi vse naše zbornice — to, da je država dolžna graditi to že-

leznico skozi dolensko pokrajino preko hrvaške meje; vsaj je nam vsem znano, da je kranjska dežela več milijonov goldinarjev zemljiščnega davka po krivem plačala državi, da je skozi 25 let v primeri k drugim deželam previsoke pristojbine plačevala, da je država uživala provincijalni fond itd., tako da je država dolžnica naše dežele.

Najprimernejša prilika poravnati ta stari dolg ponudila se je državi, ko je naša dežela šestokrat trkala na državne duri s prošnjo, da država zgradi toliko potrebno, toliko zaželjeno železnico naši deželi — kakor je to storila v obilni meri Gališki, Češki in drugim deželam.

Država naposled vender ni mogla dalje prezirati upravičene naše želje, ter ji je — če tudi ne po vsem — vsaj deloma ustregla z državnim zakonom z dne 6. junija 1890 drž. zak. št. 118.

V smislu tega zakona se ima graditi proga Ljubljana-Novomesto in Ljubljano-Kočevje. K zgradbenim kapitalom 10.000.000 gold. ima država prispeti z zneskom 2.500.000 gld. dežela donasati znesek 500.000 gld. ali pa prevzeti poročilo za 4% obrestovanje prioritetnih obligacij 7.000.000 gld., udeleženci (interesentje) pa imajo prevzeti in uplačati za 600.000 gld. glavinskih delnic, kakor je razvidno iz dež. odb. poročila pril. 53.

Zgolj na podlagi priloge 53 brez drugih podatkov je bilo težko dež. zastopu odločiti se, katera alternativa (plačati 500.000 gld. ali pa prevzeti poročilo obrestovanja) bolj ugaja deželi, oziroma davkoplačevalcem.

Šele ko je deželni zastop dobil včeraj teden potrebne podatke, proračune in kupno pogodbo mej državo, konzorcijem in Trboveljskim društvom, je mogoče postalo, poučiti se v tem važnem vprašanju ter odločiti se za jedno ali drugo alternativo.

Če dežela plača 500.000 gld., je ta svota in so vsaj obresti te svote letnih 20 do 25 000 gld. na mnogo let zgubljena; pri drugi alternativni pa dežela ne zgubi nič, ampak prevzame le poročilo za obrestovanje in njena eventualna doplačila so le obrestna posojila, katera je vračati, predno se kak krajcar da delničarjem.

Kupna pogodba mej državo in Trboveljskim društvom garantira, da država prevzame od lastnice kočevskih premogokopov, to je od Trboveljskega društva vsaj 100.000 ton premoga na leto, skupilo pa za to imenitno količino deliti je tako mej prodajalcem in mej dolensko železnico — katera premog pripravi v Ljubljano — da je železnici osiguran le iz te kupčije kosmati dobiček, ozir. dohodek 235.640 gld. na leto za celo koncesijsko dobo to je za 90 let (ta pravica, ozir. dolžnost Trboveljskega društva intabulira se na njene premogokope.)

Približno 237.000 gld. utegnejo znašati obratni stroški, tako da se z dohodkom pr. 235.640 gld. po pogodbi Trboveljskega društva pokrijejo dotični stroški.

Promet za osebe je proračunan na 92.400 gld., za blago 420.100 gld., katere skupni znesek 512.000 gld. ima služiti za obrestovanje 7 milijonov goldinarjev prioritetnih obligacij in amortizacijo v okrogli svoti letnih 300.000 gld. Mogoče da takoj v početku železnica ne bode donasala proračunanih 512.000 gld., da morebiti vrže le dohodek 270.000 gld. — v tem slučaju bi morala dežela doplačati primanklaj obrestij 30.000 gld., teh 30.000 gld. pa dežela le posodi in je gotovo upati, da jih zopet nazaj dobi, ker skušnija pri družih celo siabo situiranih, na primer isterskih železnicah

učti, da se promet po železnicah in s tem tudi dohodek vedno pouzdiguje in ker niti ni misliti, da bi bila dolenska železnica v tem oziru izjema, ker bode bolj rodovitne kraje pretakala kakor istrska železnica. Z ozirom na to in ker s poroštvom dežele dobimo cenejše potrebni stavbinski kapital, se je deželni zastop odločil za drugo alternativo, za porošstvo dežele.

V poročilu deželnega odbora izreka se nada, „da bodo dolenske železnice dajale donesek, kateri ne bode le pokrival štiriodstotnega obrestovanja in razdolžitve predstvenega posojila v znesku 7 milijonov goldinarjev a. v. in po pravilih določene največ 50dstotne dividende akcijske glavnice, potem stroškov za potrebne razširjativne zgradbe in druge potrebne naprave za dolenske železnice, temveč da bode dajala tudi prebitke, katere bode zalagati v rezervni zaklad, ki je potem porabiti pri glavninski dobavi za druge lokalne železnice na Kranjskem“.

Ko se bode ta nada izpolnila in ko bode dolenska železnica tako rekoč matica drugim lokalnim železnicam, spoznala se bode nje velika važnost in plodonosna korist, ne samo v lokalnem pomenu, ampak za vso našo domovino, posebno ko bode — kar je upati — tudi Belokrajina ter po njej sosedna Hrvaška in ž njo vred ves izhod (orient) stopila v zvezo danes sklenene dolenske železnice.

Da se pa ta nada izpolni — in spolnila se bode gotovo, če se po odsekovem nasvetu določijo nizki tarifi za blago in osebe, potem če se precej od početka pri zgradbi železnice, pri upravi in pri prometu z največjo varčnostjo postopa ter zabranjuje tisti žalostni slučaj, kateri se je, kakor znano, dogodil, pri drugih železnicah in javnih podjetjih, namreč da so posamezni obogateli na neopravičen način v škodo davkoplačevalcev in garantov; pri vedno strogovestnem gospodarstvu današnjega podjetja mi vsi pričakujemo blagodejnega sadu od dolenske železnice, ki bode po besedah gosp. poročevalca v tesni zvezi s srečno prihodnostjo naše kronovine, kar iz srca vsi želimo; v tej nadi glasujem za današnje predloge. (Konec prih.)

Sedmi shod slovenskega katoliškopolitičnega in gospodarskega društva.

Iz Celovca 28. nov. 1890.

Preteklo sredo dné 26. novembra t. l. zbralo se je v „Sandwirthovi“ dvorani k važnemu posvetovanju nad 200 zavednih mož, mej njimi večina rojakov kmetkega stanú, ki so pazno poslušali vse jako zanimive in poučne govore. Ne le jeden kraj, marveč skoro vsi kraji slovenske Koroške bili so zastopani po svojih odposlancih in obžalovati je le, da se je doslej lepo vreme v zadnjem hipu spremenilo v jako grdo in neprijetno, kajti v terek zvečer jelo je snežiti in v sredo tudi ni še hotelo ponehati. Ker je zapadlo mnogo snega (v nekaterih krajih celó čez meter na debelo), bili so nekateri naši najzavednejši rodoljubi iz Celovške okolice, osobito oni iz Rožne doline in iz istih krajev, ki so bolj oddaljeni od železnic, zadržani, priti k shodu in k slavnosti, ker pogrešali smo takih možakov, ki sicer nikoli ne izostajajo in se zmerom radi udeležujejo naših shodov in veselíc.

Ob 3. uri popoldne otvori se zborovanje in predsednik društva, č. g. župnik in dež. poslanec Gregor Einspieler, pozdravi vse zbrane, prav posebno srčno pa navzočega tajnika c. kr. kmetijske družbe kranjske g. Pirca, katerega predstavi udeležencem ob jednom pripomnjujoč, da se imamo za to, da nam sme omenjeni gospod danes tukaj na tem mestu in v naši družbi govoriti poučni govor, zahvaliti ekscelenciji ministru za poljedelstvo gosp. Falkenhainu, kar se je vsprejelo z veseljem na znanje in na predlog komendatorja iz Reberce, g. Mat. Šervicelja, izrekla se je telegrafično gospodu ministru zahvala zborovalcev.

Da tudi k temu zborovanju politična oblast ni poslala nobenega zastopnika, vzelo se je z začudenjem na znanje.

Druga točka dnevnega reda bilo je „poročilo o delovanju deželnega zbora“ in g. poslanec Einspieler odda predsedništvu g. Vek. Legatu ter potem v obširnem in stvarnem svojem govoru pojasnjuje s številkami, kako se leto za letom množijo stroški na račun dežele in davkoplačevalcev. Omenja, da se na ubogega kmeta nikakega ozira ne jemlje in da nanj ne mislijo niti oni liberalni nemški poslanci, ki so voljeni od kmetških občín,

kar najbolje pojasnjuje to, da so glasovali za povišanje plače deželnim odbornikom, ki nemajo skoro ničesar opraviti, od 1000 na 1200 gld. na leto. On in g. poslanec Muri glasovala sta zoper povišanje te plače. Omenja dalje, da se je, kakor vsigdar, tudi letos potegoval za slovensko šolo na katoliški podlagi in meni, da se strinjajo te zahteve popolnoma z željami njegovih volilcev, obžaluje, da bodo vsled strasti nasprotnikov ostale vse njegove in njegovega tovariša prošnje le glas upijočega v puščavi. Rekel je dalje, da so je osnovala v deželnem zboru v najnovejšem času neka stranka „mutastih in slepih Slovencev“, to je takih, ki hočejo na jedno stran svet slepiti, na drugo pa bolj strastno nemškutariti, nego Nemci sami, ne vedoč, da so le čudno orodje v rokah naših nemčurjev, ki jih imajo za „pojace“ in jim morajo skakati ter se gibati tako, kakor jim slednji velevaljo. Že imena doktor Abuja, Oraš in tudi-Slovenec Plawetz, ki pa ne zna slovenski, zadostujejo, da se to trojico prav spozna in uvidi tekoj tudi jedro celemu smotru. Tem trem tudi-Slovcem ni za stvar, marveč bi najraje zlezli po kaki lestvici navzgor, zatorej se globoko uklanjajo istim, ki nosijo v deželnih zadevah prvi in veliki zvonec. Jeden od teh treh (dr. Abuja) skušal je priti celo v deželni odbor, a tukaj mu Nemci kot tudi-Slovcu neso zaupali ter so postavili na njegovo mesto raje odgospodarelega posestnika(?) Hocka, da bode prejemal od dežele milostni dar 1200 gld. na leto. Ako se temu poslancu (dr. Abuji namreč) še sedaj neso oči odprle, ko so mu njegovi nemški prijatelji sami dovolj jasno pokazali, da ga hoté imeti le za orodje v svoje namene, potem ga moramo po vsej pravici pomilovati, kajti ta in njegova dva pristaša so jim le takrat dobri, kakar je treba udrihati po pravih dveh zastopnikih slovenskega naroda, po njem (Einspielerju) in g. Muriju. To poročilo vsprejelo se je brez ugovora na znanje in posestnik g. Lipuš iz Prible vesi poprime besedo, poudarjajoč, da je slovenska Podjunska dolina probujena in da bode kakor doslej tudi v prihodnje volila le take poslance, ki bodo odločno pokazali, da so vredni zupanjanja svojih volilcev in bodo neustrašeno stali na braniku v korist ubogemu slovenskemu narodu na Koroškem. Izreče svoje začudenje nad tem, da morata slovenska poslancu zaradi tega, ker zahtevata katoliških in slovensko-narodnih šol, trpeti od nasprotnikov toliko zasmehovanja in preziranja ter izraža naposled svoje sočutje z zagotovitom, da delujeta v zmyslu volilcev, konečno pa se v krepkih besedah prav lepo zahvali v svojem in v imenu vseh Podjunkskih Slovencev za možato postopanje. Govor tega priprostega kmeta bil je živahno odobravan, na kar pojasni g. kapelan Bayer nekatere besede poslanca Plawetza in mu odločno odklanja pravico, govoriti v deželnem zboru v imenu Slovencev, ker je bil voljen le od Nemcev in nemčurjev samih s podporo vladne moči. Einspielerju in Muriju se izreče potem jednoglasno zaupanje in zahvala sprošnja, da tudi na dalje delujeta v tem zmyslu in imata pred očmi vedno le koristi naroda slovenskega.

Govor o bodočem ljudskem številjenji, katerega je prevzel g. podpredsednik Vek. Legat, bil je kot tretja točka na dnevnem redu, in reči smemo, da je bil tako glede jedrnate vsebine, v kateri je govornik posebno poudarjal veliko važnost prihodnjega štetja, kakor tudi v tem, da nam je podal lahko umevni natančni pouk o vsem, kako se imamo Slovenci obnašati pri ljudskem štetju, popolnoma dovršen. V iskrenih besedah spodbujal je Slovence, da storijo tudi sedaj svojo narodno dolžnost in da se ne dajo premotiti od nasprotnikov, ki bodo skušali na vse mogoče načine uplivati na to, da se število Slovencev in Slovanov v Avstriji sploh kolikor mogoče skrči. Osvetljeval je zatiranje koroških in spodnje-štajerskih Slovencev, kruto preganjanje Slovanov v Istri in Primorji ter omenjal brezobzirno postopanje Madjarov proti Hrvatom in ubogim Slovakom, katerim slednjim so poropali vse s trudom si pridobljeno premoženje slovaške „Matice“. Misli, iz katerih je izvajal važnost prihodnjega štetja v obče, bile so srečne in zaradi tega žel je tudi ta govornik burno priznanje. G. župnik Einspieler priporočal je prav posebno Celovškim Slovcem, da se upišejo za Slovence, ker tu v mestu bode pritisk najhujši in pokazalo se bode, kdo je z nami in kedo zoper nas.

Ker je čas nenavadno hitro tekkel in je došli tajnik c. kr. kmetijske družbe kranjske, g. Pirc,

izrekel željo, da bi se mu za njegov govor vsaj jedno uro časa dovolilo, dalje, ker se je večerna slavnost radi obširnega programa imela pričeti že ob 7. uri, odložila se je četrta točka: „Govor o političnem položaju in o prihodnjih volitvah v državni zbor“ na prihodnji osmi shod, ki se bode vršil po novem letu v Celovci ali v njegovi okolici.

Sedaj je nastopil g. tajnik Pirc. Mož nam je že znan iz njegovega vrlega delovanja, v katerem mu je prva skrb napredek kmetijstva, a osebno poznalo ga je le malo število tukajšnjih rodoljubov. V njem smo imeli čast spoznati jako simpatičnega moža, ki ume govoriti od srca k srcu, in odkrito moramo reči, da se sme sosednim kranjskim kmetškim rojakom čestitati, da imajo tako izvrstno moč, ki jih poučuje v raznih strokah kmetijstva. Govoril je poldruugo uro, a nam vsem bil je čas tako kratek, da smo mislili, da je govor trajal komaj toliko časa, kakor kaka navadna „pridiga“ v cerkvi. S krepkim svojim glasom, ki je odmeval po širni dvorani, poudarjal je važnost kmetijskega stanu ter omenjal, da je njegova prva skrb bila in bode tudi v bodoče, pomagati kmetškemu stanu do boljše prihodnosti in blagostanja. Biča sedanje razvade na kmetih glede gospodarstva ter kara opravičeno, da se hoče kmet dandanes le po gosposki oblačiti in ker si kupuje najraje slabo a drago obleko v prodajalnicah po mestih, namesto da bi si jo sam prirejal, kakor je bilo v prejšnjih časih v navadi, od dne do dne nazaduje. To je potrata denarja, ki se opravičiti ne dá in nasledek takega gospodarstva je navadno le propad kmetije. Zatem predaval je g. govornik obširneje tudi še o živinoreji ter se izkazal pravega in izvrstnega strokovnjaka, kajti ta govor bil je povsem dovršen in jako poučen ter so ga navzočni kmetovalci s pozornostjo zasledovali ter naukušeno vsprejeli. Gospodu govorniku, ki je svojo nalogo izvrstno rešil, se je vaestranski čestitalo in naši kmetovalci izrekli so mu zasluženo zahvalo z željo, da bi imeli priliko še prav mnogokrat čuti ga kot gospodarsko-poučnega govornika na koroških tleh.

Mimogredé naj mi bode dovoljeno še omeniti, da so naši mogočni in prenapeti nemški filistri v deželni zbornici že koj isti dan (26. t. m.), ko so zvedeli (najbržeje po tukajšnjem deželnem živinozdravniku iz privatnega pisma), da pride po naročilu ministra za poljedelstvo predavati na Koroško g. potovalni učitelj s Kranjskega, interpelovali g. deželnega predsednika in ga vprašali, kaj misli dež. vlada storiti, da se v bodoče kaka jednaka „nesreča“ več ne pripeti in ako ga je volja, obrniti se „unter Angabe der thatsächlichen Verhältnisse“ do poljedelskega ministra; — to je z drugimi besedami rečeno, skrbi naj se, da se v prihodnje vsak tak pojav kratko zabrani. Deželni predsednik na to neosnovano interpelacijo ni odgovoril. Naši Nemci postajajo pravi celotje, ker niti tega ne privoščijo nam Slovcem, da bi se nas smelo poučevati v našem domačem jeziku. Govor g. Pirca bil je strokovnjaški popolnoma dovršen in želja naša gre do tja, da bi se nam posrečilo, v tej stroki vsaj deloma jednako učenega moža kdaj dobiti na Koroško za potovalnega učitelja, ki bi bil zmožen, tudi našim slovenskim kmetovalcem v domaši besedi razkladati najpotrebnejše stvari. Gospod Pirc, ki si je v svojej pohlevnosti izprosil, da se ga pozneje pri slavnosti v nobeni napitnici ne omenja in se mu tudi javno ne zahvaljuje, da se mu ne bode moglo očitati, da je na Koroškem hotel politično delovati, naj bode prepričan, da je našim kmetovalcem s svojim govorom neizmerno koristil in da ostane pri naših rojakih na Koroškem v dobrem spominu. Hvaležnejših src, nego pri nas, ne bode kmalu kje drugod našel. Slava mu!

S tem je bil spored shoda završen in predsednik g. Gregor Einspieler, zahvaljujoč se gospodu Pircu za izvrstni poučni govor in navzočim kmetovalcem za udeležbo, povabi vse udeležence na večerno slavnost in nazdravi v naukušeni besedah Nj. Vel. presvetlemu našemu cesarju s „slava“ in „živio“-klici, ki so našli živ odmev, ter zaključil zborovanje ob 6. uri zvečer.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 1. decembra.

Deželni zbori

končali so svoje zborovanje. Samo dolenjeavstrijski deželni zbor ima še danes sejo, v kateri govorita

generalna govornika o predlogi gledé zjedinenja predkrajev z Dunajem. Češki deželni zbor se je razšel, ne da bi bil rešil predlogo o deželnem kulturnem svetu. Gorenjeavstrijski deželni zbor vsprejel je resolucijo ob uvedeni direktnih volitev v kmet-skih občinah in pozval vlado, da predloži dotični zakonski načrt.

Grof Taaffe in grof Thun.

V političnih krogih Praskih širi se vest, da odstopi grof Taaffe, ker se je sprava ponesrečila in bode njegov naslednik grof Fran Thun, sedajni namestnik češki. Ta vest seveda ni prav verjetna. Taaffe bode odstopil samo tedaj, če se mu ne posreči, da bi dobil novo državnozbornsko večino, če se sedanja razruši. Slovenci se pa Thunovega ministerstva nikakor posebno ne veselimo, kajti bojimo se, da bode še slabše, nego je sedanje.

Češkonemška sprava.

Osvald Thun, kateri je v imenu ustavovernega veleposestva vodil pogajanja s konservativnimi veleposestniki zastran spremembe volilnega reda za veleposestvo, objavil je neko izjavo, iz katere posnamemo, zakaj se spravna komisija ni začela posvetovanja v letošnjem zasedanju o tej zadevi. Nemški veleposestniki postavili so se v tej zadevi na stališče Mladočehov, da je sprava celota, da se torej sme le celotno izvršiti. Zahtevali so, da se prememba volilnega reda odloži, dokler ne dobé dovoljnega jamstva, da se vsa sprava dožene, ali da se omenjeni volilni red sam ne predloži sankciji. To stališče je pravilno, ali liberalni veleposestniki bi se bili morali na to stališče postaviti tudi tedaj, ko je šlo za razdelitev deželnega šolskega sveta, in pa pri debati o preosnovi deželnega kulturnega sveta, če so hoteli biti dosledni. Tako si pa moramo le misliti, da jim ni za družega, nego da zavlečejo rešenje onih predlog, ki bi ugajale Čehom.

Češki notranji uradni jezik.

Na Riegrovo interpelacijo zastran češkega notranjega uradnega jezika odgovorila bode vlada v deželnem zboru še le po božiči. O tej zadevi se bode še posvetoval ministerski svet pod predsedstvom cesarjevim. „Politik“ misli, da vladi odgovor ne bode koristil, naj je za Čeha še tako ugoden, ker je zamudila pravi trenotek.

Vnanje države.

Adresna debata v srbski skupščini.

Pri adresni debati v srbski skupščini predlagal je poslanec Raša Nimić, da naj skupščina izreče svoje obžalovanje, da sta Bosna in Hercegovina pod tujim izesom. Predlog se je odklonil, ker večina ni hotela demonstrirati proti Avstriji.

Francoski pomorski minister

je zaukazal, da se mora posebno ozirati na znanje nemščine pri vsprejemu v pomorsko akademijo. Znanje nemščine je za francoske pomorske častnike zaradi tega velike važnosti, ker gotovo pride prej ali slej do vojne mej Nemčijo in Francijo. Učenje nemščine po pomorskih vojaških šolah ima jednak pomen, kakor učenje ruščine v avstrijski in nemški vojski. Nikakor se pa iz ukaza francoskega pomorskega ministra ne sme izvajati, da je nemščina posebno važna v kakih drugih, n. pr. znanstvenih ozirih.

Parnell.

Danes se ima odločiti osoda Parnellova Irski poslanci imajo posvetovanje o tej zadevi. Manifest Parnellov pa najbrž ne bode posebno uplival na njih odločitev, kajti v njem se Parnell ni dosti opravičil, temveč je le razkril nekatere prejšnje dogodke. Iz manifesta izvemo, da je Gladstone ponujal Parnellu irsko tajništvo, če pomaga liberalcem na krmilo, toda Parnell je to odklonil, ker se ni hotel izneveriti svojim načelom. Angleški liberalni listi se sedaj jako ježe na Parnella in naglašajo, če on ne odstopi, da angleška opozicija nikakor ne more več podpirati Ircev.

Dopisi.

Iz Orteneka 27. novembra. [Izv. dop.] dne 25. t. m. ob 1/2 8 uri prišel je glas na Velike Poljane, da gori znana gostilnica na „Cegelnici“ v Orteneku. Poljanci vzdignili so se, kakor jeden mož pod vodstvom svojega vrlega župana Fr. Andolška ter hiteli na pomoč. Ker je bilo v podstrešji omenjenega poslopja par sto stotov mrve in detelje, bila je velika nevarnost, da požar vse uniči. Le združenim močem Poljancev se je zahvaliti, da se je rešila vsa hišna oprava gostilničarske gospe K. Lahajnarjeve ter v istem poslopju stanujočega oskrbnika Kernejevega g. Gödererja, katerega pa ni bilo doma.

S težavo ohranil se je tudi par korakov od gostilnice oddaljeni kozolec polen mrve in stelje.

Poslopje — lastnina graščaka Koslerja — mrva in hišna oprava g. Gödererja je bilo zavarovano. G. Lahajnarjeva ni bila zavarovala svoje oprave, ki se je pa srečno rešila ter le malo pokvarila. Tudi obokana klet, v katerej je mnogo blaga, se je ohranila.

Pohvaliti moram Poljanke, ki niso, kakor je često pri takih prilikah navada, vile le rok ter kli-

cale Boga in vseh svetnikov na pomoč, nego so krepko pomagale in donašale vode do ranega jutra. Po polunoci začelo je deževati in potem snežiti. Ogenj pogasil se je popolnoma še le v sredo zvečer. S pohvalo moram omeniti tudi vrlih Ribničanov, ki so prihiteli takoj na pomoč, ko jim je donesel brzosel žalostno novico. Pomisliti je treba, da je od Ribnice do „Cegelnice“ dobro poldrugo uro.

To novico nisem napisal zato, da se zve požar vsem popotnikom v ribniško dolino znane gostilne, nego zato, ker pravim: Čast, komur čast!

Z a c.

Domače stvari.

— (Nova Súdmark.) Prijatelj našega lista nam poroča: Kakor hitro se napravi ugodno vreme, pričelo se bode kopanje živega srebra v Mavčah na Vipavskem. Pokupil je vse v svojo last „Draždanski kreditni zavod“ (Dresdner-Credit Anstalt). — No zopet Nemci! To je „Súdmark“, ki molče grabi in polni svoje žrelo z imovino slovensko. Le tako naprej! Kaj pa naši kapitalisti?! — Še bomo tožili Slovenci, da smo revni narod, če bode vedno in povsod pograbil in spravil smetano tujec, mi pa se prepirali za dlako v jajci, mesto da bi gledali, kako obrestovati svoj denar in dati težaku primernejši zaslužek, kakor mu ga daje tujec, ki boljši moči privaja s sabo, da trpinčijo našega seljana.

— (Miklavžev večer) priredi, kakor običajno vsako leto, telovadno društvo „Sokol“ v petek dne 5. decembra v čitalnični dvorani. Zanimiva bode poleg nastopa Miklavža s spremstvom in vojaške godbe še popolnoma nova skupina skrateljnov iz Hada, katero sestavljajo predtelovadci društva. Program priobčimo v prihodnji številki.

— (Slovensko gledališče.) Zaradi obilice gradiva moramo odložiti poročilo o večerajšnji predstavi do jutri.

— (Odbor Sokolov) vabi vse brate Sokole, ki se mislijo udeležiti streljanja, k posvetovanju, katero bode jutri zvečer ob 8. uri v klubovi sobi čitalnične restavracije.

— (V muzejskem društvu) predaval je gosp. prof. Voss dne 27. novembra ob okameneli korali s Polšice (pri Podnartu), potem o sestavljenem očesu (musivičnem vidu) žužek in o dveh novih glivah, kateri je našel na Bledu na rastlini Pencedanum kryptogam Puccinia in na „gentiani“ Hylaria. Poslednjo imenoval je na čast pokojnemu Dežmanu. Predavanje bilo je zelo zanimivo.

— (Zastaveničko) napravili so v soboto zvečer ob 8. uri učenci tukajšnjih gimnazij pod vodstvom svojih gospodov profesorjev upokojenemu deželnemu šolskemu nadzorniku gosp. Jakobu Smoleju in gospodu deželnemu šolskemu nadzorniku gosp. Jos. Šumanu. Bilo je do 400 dijakov, ki so nosili na drogih raznobarvene lampijone, kar je napravilo prav lep utis. Gimnazijski pevci so na obeh krajih zapeli po dve slovenski in jedno nemško pesem. Najbolje se je pela Hajdrihova skladba „Jadransko morje“, Čez „Zvezdo“ in mestni trg vrnili so se dijaki v licejsko poslopje, kjer so se v najlepšem redu razšli.

— (Mestna hranilnica Ljubljanska.) Meseca novembra uložilo je 319 strank v mestno hranilnico Ljubljansko 131.973 gl. 54 kr., vzdignilo pa 168 strank 70.258 gl. 47 kr. Te številke pač jasno govoré o lepem napredku mladega mestnega zavoda.

— („Celjski Sokol“) priredi v soboto dne 6. decembra t. l. v prostorih narodne čitalnice prvi zabavni Miklavžev večer. Na programu je: Šaloigra „Gluh mora biti“, razne pesni pevskega zbora in Celjskega kvarteta, šaljivi prizori itd. Začetek ob 8. uri zvečer. K mnogoštevilni udeležbi vabi člane in prijatelje društva tem potom odbor.

— (Privatna konfiskacija?) Iz Celovca se piše upravništvu našega lista, da št. 274. od preteklega petka ni sprejel nobeden Celovških naročnikov. Ker je bila dotična številka od tukaj redno odposlana, morala je vmes poseči kaka zlobna roka, ki je neopravičeno konfiskovala dotične številke. Čestiti gg. naročniki naj blagovolijo uprašati na Celovski pošti. Če bi se pa take samovoljnosti ponavljale, storili bomo potrebne korake pri slavnem c. kr. poštnem vodstvu.

— (Iz Celja) došle so nam iz krogov ta-mošnjih rodoljubov prijetne vesti. Že prej bilo je društveno življenje med Celjskimi Slovenci prijetno, sloga, prijateljstvo in prijazno občevanje mej raznimi

stanovi vzgledno. — Čitalnica Celjska je pravo društveno ognjišče Celjskim Slovencem pri slavnostih, veselicah in v navadnem življenju. — In sedaj ustopil je nov faktor — Celjski Sokol, kateri je prevzel poleg važnega in resnega smotra tudi zabavno nalogo. Mlado društvo se lepo razvija; že sedaj priredil je tri Sokolske večere, živahne in dobro obiskane. Tudi nadalje bode priredil Celjski Sokol sokolske večere prvo soboto vsakega meseca z zabavnim programom in splošno udeležbo. Isto tako sklenil je Celjski Sokol tudi prireditev Miklavževih večerov, ter se s tem pridružil drugim Sokolskim društvom, ki časté ta stari in lepi običaj slovauski. — Na pustno nedeljo, dne 8. svečana, pa priredi Celjski Sokol Sokolsko maškerao. V ožgled tako ugodnim društvenim razmeram je opravičena občna želja, da se preskrbé primerni prostori, zlasti prostorna dvorana za gledališke in telovadne predstave, shode in veselice. — Veseli nas, da Celjski Slovenci, osobito Celjski Sokol tako uspeva in želimo, da si pribore v Celjskem mestu z Nemci (?) skoraj jednakoštevilni Slovenci krepko društveno podlago.

— („Narodna čitalnica“ v Novem mestu) ima dne 13. t. m. občni zbor. Na dnevnem redu je volitev novega odbora.

— (Iz Vipave) se nam poroča: Jako neljuba pomota urinila se je po pisarničnem obojni občinskem v „zahvalo“ blag. g. deželnemu poslancu Ivanu Hribarju v št. 269 in 270 „Slovenskega Naroda“ s tem, da je bil v istej podpisani „odbor“ mesto „več odbornikov“, kar se s tem popravlja.

— („Učiteljski Tovariš.“) Glasilo „Slovenskega“ učiteljskega društva v Ljubljani ima v 23. številki nastopno vsebino: Iz deželnega zbora kranjskega. — O zemljepisnem pouku. (Prof. Orožen.) — Knjiga Slovenska. (J. Marn.) — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Književnost. — Dopisi. — Društven vestnik. — Vestnik. — Razpis ustanov. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

— (Akademično društvo „Triglav“ v Gradci) ima v sredo dne 3. t. m. svojo IV. redno zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Predavanje: Prvi snubec, čita stud. iur. gosp. Fr. Mohorčič. 3. Poročilo odborovo zaradi Prešernove slavnosti. 4. Slučajnosti. Začetek ob 9. uri zvečer. Lokal: Hôtel „zum gold. Ross“, Mariahilferstrasse. Gostje dobro došli!

— (Oslovska kašelj) razsaja mej šolsko mladino v Kobariški dolini, na Srpenici in Žagi tako silno, da so šole morali zapreti. Poleg tega kašlja imajo otroci tudi otroške osepnice (marusklje) in je že mnogo otrok vsled teh boleznij pomrlo.

— (Razpisano) je na kirurški in dermatološki oddelku tukajšnje deželne bolnice mesto sekundarija. Plača 600 gl. in stanovanje. Prošnje do 21. t. m.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Trst 1. decembra. Cesar zjutraj dospel v Miramare in se na vozu odpeljal v dvorec. Ker jaht „Miramare“ s cesarico na krovu zaradi burje ni mogel v Miramare, marveč se je zasedal v zalivu pri Milah, odpeljal se je cesar s parno barkaso tjakaj. Cesar in cesarica peljala sta se potam skozi mesto in bila od občinstva najuljudnejše pozdravljana.

Zagreb 1. decembra. Nova komedija „Obiteljska tajna“ sinoči izredno uspela. Pisatelj nebrojnokrat na oder poklican in pevanjem spremljan iz gledališča domov.

Lvov 1. decembra. V deželnem zboru izjavil namestnik: Rusinov zadnji politični pojav v deželnem zboru bode imel najboljši uspeh za blaginjo dežele, to tembolj, ker se te izjave ne naslanjajo na nikakeršne dogovore in obljube, ampak na dobro voljo. Rusin Romanczuk se je izjavil, da Rusini ostavljajo deželni zbor z mnogo prijaznejšimi čustvi. Potem se je zasedanje zaključilo.

Chicago 1. decembra. Dillon in O'Brien izdala manifest, v katerem izjavljata, da Parnell nikakor ne more več biti vodja stranki ter grajata Parnellovega manifesta sovražno pisavo proti Gladstonu, Morleyu in narodu angleškemu.

Novi York 30. novembra. Pri tekmovalni predstavi v Princetowu podrla se je tribuna, na kateri je bilo 1500 gledalcev. Razburjenost in zmešnjava nekaj časa grozna. Do 100 oseb ranjenih, mnogo smrtno.

Poslano.

Neustein-ove posladkorjene Elizabetne kri čisteče pile,

skušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano lahko čistilo, raztaplajoče sredstvo. — 1 škatljica à 15 pil velja 15 kr., 1 zavoj = 120 pil 1 gid. a. v. — **Pred ponarejanjem se jako svari.** — **Zahtevaj izrecno Neustein-ove Elizabetne pile.** — Pristne so samo, če ima vsaka škatljica rdeče tiskano našo protokolovano varstveno znamko „Sveti Leopold“ in našo firmo: **lekarna „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Ecke der Spiegel- und Plankengasse.** — V Ljubljani se dobivajo pri gosp. **lekarji G. Piccoli-ji.** (791-6)

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto gid. 4.60; za pol leta gid. 2.30; za četrt leta gid. 1.15.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Poslale so nadalje letne doneske podružnice:

Premaska	10	gid.	—	kr.
Brdska	4	„	—	„
Višnja gora	26	„	—	„
Kamniška	50	„	—	„
Saleška	24	„	50	„
Kotmaraves na Koroškem	22	„	—	„
Postojnska	26	„	90	„
Vipavska	15	„	—	„
Vuhredska	5	„	—	„
Smladniška	18	„	31	„
Novomeška	10	„	—	„
Dornberška	17	„	—	„
Darovali so:				
Gosp. dr. Fran Celestin v Zagrebu	100	„	—	„
prof. Kandernal na Dunaji	5	„	—	„
Volilo g. Fr. Kotnika na Vrdu	500	„	—	„
Gosp. Fran Fik, inženir v Ljubljani	10	„	—	„
Nabira „Narodnega doma“ na Ptujci	10	„	—	„
Podpora Ljubljanskega mesta	200	„	—	„

Podružnice, katere še neso družbi doposlale letošnjih doneskov, in tacih je še trideset, nujno prosim, da to kmalu storé, ker se leto bliža koncu.
V Ljubljani, dne 30. novembra 1890.

Blagajnik.

Tržne cene v Ljubljani

dne 29. novembra t. l.

Pšenica, hktl.	gl. kr.	Špeh povojen, kgr.	gl. kr.
Rež,	6 65	Surovo maslo,	66
Ječmen,	4 55	Jajce, jedno :	70
Oves,	4 22	Mleko, liter :	3 5
Ajda,	3 09	Goveje meso, kgr.	8
Proso,	4 71	Telečje	60
Koruza,	4 55	Svinjsko	60
Krompir,	5 20	Koštrunovo	36
Leča,	2 41	Pišanec	45
Grah,	10	Golob	16
Fizol,	10	Seno, 100 kilo	1 78
Maslo, kgr.	8	Štama,	1 78
Mast,	— 90	Drva trda, 4 metr.	6 80
Špeh frišen	— 68	„ mehka, 4	4 40
	— 54		

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
29. nov.	7. zjutraj	732.1 mm.	-2.4° C	sl. svz.	obl.	20.00 mm. dežja, snega in sodre.
	2. popol.	733.0 mm.	-1.2° C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	737.9 mm.	-1.2° C	brezv.	megla	
30. nov.	7. zjutraj	743.0 mm.	6.8° C	brezv.	megla	
	2. popol.	744.6 mm.	0.4° C	sl. svz.	megla	
	9. zvečer	745.0 mm.	4.6° C	brezv.	megla	

Srednja temperatura -0.8° in -3.9°, za 2.6° in 5.5° pod normalom.

Dunajska borza

dné 1. decembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	88.85	88.75
Srebrna renta	88.90	88.90
Zlata renta	107.70	108.00
5% marcna renta	101.75	102.00
Akcije narodne banke	980.00	980.00
Kreditne akcije	299.75	301.50
London	115.10	115.20
Srebro	—	—
Napol.	9.11 1/2	9.12
C. kr. cekini	5.46	5.46
Neuske marke	56.60	56.60
4% državne srečke iz l. 1854	250 gid.	130 gid. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	102
Ogerska zlata renta 4%	—	20
Ogerska papirna renta 5%	—	40
Dunava reg. srečke 5%	100 gid.	121
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	—	114
Kreditne srečke	100 gid.	184
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	162
Tramway-društ. velj. 170 gid. a. v.	217	40

Posebni parte se ne bodo izdajali.

Užaljenim srecem naznanjamo mnogobrojnim prijateljem in znancem, da je preminula naša preljubljena sestra, oziroma svakinja, gospa

Frančiška Porofski

udova restavratérja

v 44. letu svoje dóbe, dne 29. novembra t. l. na Reki, kamor je šla zdravja iskat, po dolgem mučnem trpljenji, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče.

Truplo blage ranjke zagreblo se bode poleg zemeljskih ostankov njenega pred šestimi meseci umrlega moža na pokopališči na Reki.

Baga ranjka se priporoča v spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 30. novembra 1890.

Ivan Skube

sluga c. kr. višje realke

s soprogo.

(881)

Koncipijenta

izurjenega v vseh notarskih poslih, vsprejemem pod prav ugodnimi pogoji z novim letom.

Ivan Fischer,

c. kr. notar v Mokronogu.

(880-2)

Tujci :

29. novembra.

Pri **Matič**: Dr. pl. Thoman s soprogo iz Kočevja. — Van Deldau s soprogo z Jave. — Deutsch iz Gradca. — Graf Welseheimb iz Gorice. — Hoehenberg, Ritschel, Schulz, Mendl, Lautner z Dunaja.

Pri **Stonu**: Bötchen, Zelenc, dr. Ohnhäuser, Kulka, Hahn, Mossmann z Dunaja. — Spitz z Ogerskega. — Dimitrovič iz Trbiža. — Stare iz Kamnika. — Goldstein iz Budimpešte. — Göpfert iz Plzna. — Holzer iz Mengša. — Gasser iz Gorice.

Pri **avstrijskem cesarji**: Grünwald, Horwitz z Dunaja. — Jungman iz Budejevic.

Za sv. Miklavža!

Kakor slednje leto po nizkih cenah

velika izber

(882-1)

raznih pekarstev.

Ivana Föderl-a

nasladna in kolačna pekarija.

Mesto, Lingove ulice.

R. DITMAR NA DUNAJI.

Največja tovarna za svetilke v Evropi.

DITMAR-SVETILKE

po 4 do 157 sveč svetlobe.

Sezona 1890. **NOVOSTI.** Sezona 1890.

Svetilke s stebri in stojali s čipkastimi strešicami. — **Viseče in mizne svetilke** z najfinejše dekoriranimi majoličnimi podobami. — **Staronemške viseče, mizne in stenske svetilke**, črne, s pristno bakreno garnituro.

Zaradi velike svetlobe se posebno priporočajo:

Solčni gorilec s 15 in 18", svetloba 27 in 42 sveč.

Brijantni meteorni gorilec s kroglastim plamenom:

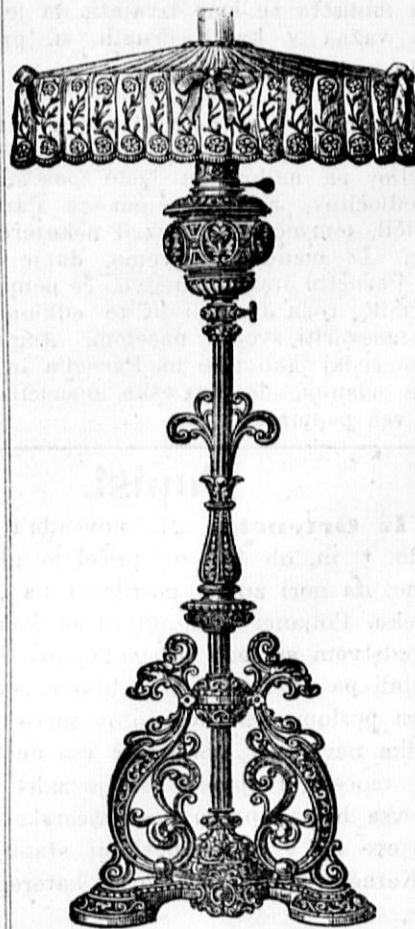
Velikost:	15"	20"	25"	30"	35"	40"
Svetloba:	31	50	70	87	138	157 sveč.

Dunajska bliskovna svetilka 30", svetloba 105 sveč,

ki se spodaj prižiga, uravnava in ugasuje.

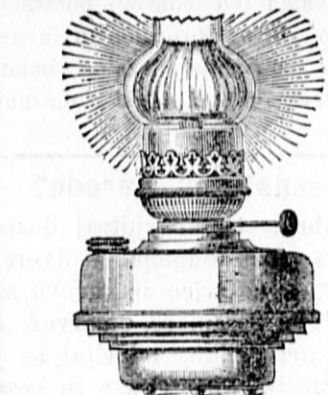
Astralne svetilke 20 in 30", svetloba 58 in 104 sveč.

Astralne svetilke se morejo zaradi posebne oblike lahko postaviti v razne svetilniške podstavke.

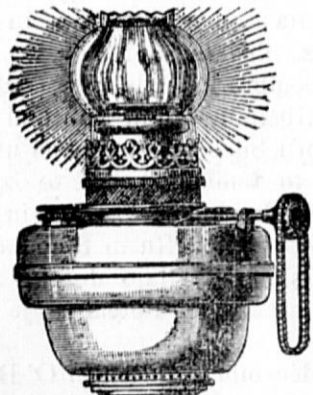
Svetilka s stojalom s čipkasto strešico.

(707-11)

Astralne svetilke ustavek z gorilcem

20" z 58 svečami svetlobne moči
30" s 104 " " "

Dunajska bliskovna svetilka 30" ustavek z gorilcem

ki se spodaj prižiga, uravnava in ugasuje.

Ditmar-jeve svetilke ima v zalogi vsaka boljša trgovina s svetilkami.

Tovarniška znamka.

Zobozdravnik Schweiger

stanuje hotel „Stadt Wien“

(pri Maliči)

št. 23 in 24 — II. nadstropje.

Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne

Ob nedeljah in praznikih od 9. do 1/2. ure.

Najnoveše iznajdbe v zobozdravništvu. — Najboljši plombe, po barvi zobem prikladne. — Za vsa dela se jamči. (800—11)

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrtta njeno deblo, je od pantiveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok po predpisu zumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti, ločijo se že drugi dan nezauzate luskine od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgladi na obrazu nastale gube in kôzave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeluje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečino, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50. (179—43)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOE-MILO.

Najmileše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vsprejema W. Heun, Dunaj, X.

1800 jablan in hrušk

2—3 metre visokih, prodam po 20 kr. komad, ker nameravam opustiti svojo drevesnico Kdor želi kaj kupiti, naj se nemudoma oglasi pri **Jakobu Zupan-u v Brezji**, pošta Izlake pri Zagorji. (867—3)

Dr. Rose životni balsam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanja odstranjujoče ter mili raztopljajoče

domače sredstvo. (88—30)

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja

tu dodana, zakonito varovana

varstvena znamka.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Avstro-Ogrske.

Tam se tudi dobi:

Praško universalno domače mazilo

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor svedočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V škatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnine

je moja tu dodana zakonito

varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, Praga,

št. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Za zimsko sezono

ponuja

valjane urbase za škornje in čevlje od nepremočljive ruske juhte

in vse druge vrste gorenjega usnja in podplatov po nizki ceni

JULIJ MOISES (873)

Ljubljana, Prešernov trg št. 2.

14 000

parov gotovih in pripravljenih moških zimskih vrhnih hlač iz izvrstnega Brnskega zimskega blaga ostati je moralo tukaj, ker je firma, za katero so bile naročene, ustavila plačila, in jaz sem dobil nalogo, da naj jih posamično ali pa v večjih množinah za vsako ceno prodam. Dajem torej par gotovih in pripravljenih, po najnovejši Dunajski modi najbolje narejenih, debelih, trdnih, gorkih, brezmadežnih in dobrih

moških zimskih vrhnih hlač

I. vrste po gld. 1.50.	II. vrste po gld. 1.90.	III. vrste po gld. 2.75.
---------------------------	----------------------------	-----------------------------

(torej jedva za delavsko plačilo) slednjemu, in da se bode noben človek dvomil, izjavljam, da so te hlače **trdne, dobre, gorko in trajne zimске hlače** in jih nazaj vzamem, če ni to gola resnica. (866-2)

Ker se te hlače jako hitro prodajajo, naj vsakdo hiti, da pri meni naroči, kar potrebuje, in se prosi, da pridene naročbi koračno dolgost in kolčni obseg. Pošilja se proti povzetju ali gotovini. — Naslov je:

Apfel's Kleider-Ausverkaufs-Magazine,
Wien, I. Bez., Fleischmarkt 8/36.

Odvetniški sollicitator

dobi službo v moji pisarni.

Dr. Fr. Papež.

(876)

Izvrstno, dobro ohlajeno

Graško marcno pivo

I. Graške delniške pivovarne in Puntigamsko

v steklenicah

s patentiranim zatvorom.

Naroča se pri gospodu Gruber-ji v glavni tobačni zalogi v Ljubljani, Mestni trg št. 18. (645—19)

Priporočam svojo

(864—3)

bogato zalogo

isterskega vina

v Sežani

po primernih cenah.

Josip Kantz.

Jedina tapecirarska kupčija v Ljubljani.

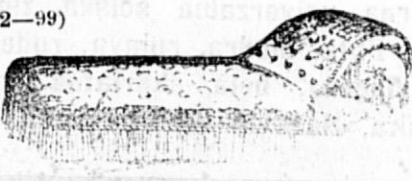
Tapecirar
in dekoratér.

ANTON OBREZA

v Ljubljani, Selenburgove ulice št. 4,

Tapecirar
in dekoratér.

(72—99)

priloga okusno in trdno narejeno žimnice, modroce na peresih, divane, stole, otomane, garniture za salone, jedilne sobe in spalnice; dekoracije za sobe, dvorane in cerkve. — Moje delo in blago, katero rabim, je pripoznano dobro in brezhibno, kar gotovo pričra moja razstava v Rudolfinumu, in stojim z ozirom na nizke cene izven konkurence. — Priporočam pa vsem resnim kupcem, da zahtevajo moj ilustrirani cenik in uzorce blaga, kar razpošiljam zastoj in franko.

Naznanilo.

Prva in največja

trgovina z igračami

F. M. SCHMITT-a

v Špitalskih ulicah

usoja se p. n. čast. občinstvu uljudno naznanjati, da zaradi velike zaloge igrač večji del proda po tovarniški ceni, zatorej prosi za blagovoljni obisk in naročila. (872—1)

Trgovina z železnino

Albina C. Ahčina

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8

ima vedno

(76—6)

bogato zalogo pecij

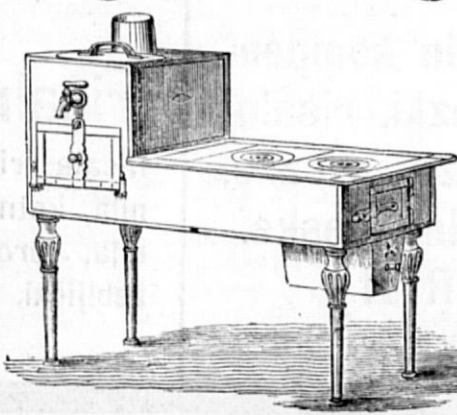

samostalnih

štedilnih ognjišč

in posameznih delov za nje, kakor vrtič, vrtič, ognjišče za silo, ognjiščenih odlepov, roštov za praženje, plat, cevi za dimnike i. t. d. i. t. d.

Staro železo, mesing baker, kositar, cink, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah.

! Za sv. Miklavža in Božič!

Kakor vsako leto, priporočam tudi letos p. n. čast. trgovcem svojo veliko zalogo različnih, času primernih predmetov, ter navajam nastopno:

Nad tristo (300) vrst mičnih in šaljitih predmetov po vsakej ceni, od 1 kr. do 1 gl., potem **škatlje** (Bonbonier), **atrapov** (Atrappen) v vsakej velikosti, **bombonov** od navadnih do najfinjših, poslednjih letos mnogo več od prejšnjih let, n. pr. **čokoladnih, praline-, fondant-, gumi-, liquer-bombonov** i. t. d., z najfinjšim okusom.

Za Božič priporočam p. n. čast. gospem in gospodinjam **največjo zbirko sladice za okrašenje božičnih drevesc in za božična darila.**

Odslej dobiva se pri meni tudi **sadje v steklenicah** (Compot), **kakao-prašek** (Cacao-pulver), **čokolada za ukuhati.**

Ker imam v tej stroki dobro izurjene moči, **jamčim za dobro blago in najnižjo ceno.**

Zunanja naročila izvršujem točno. — Manjša naročila le proti povzetju. — Cenike pošiljam na zahtevanje franko.

JOSIPINA ŠUMI

sladničarska obrt (863-2)

v Ljubljani, na Kongresnem trgu (v Zvezdi) št. 13.

Vinska dražba pri Veliki Nedelji.

V četrtek dne 4. decembra t. l. bode se po dražbi prodalo

okolu 400 hektolitrov
pozno branega grajskega in cerkvenega letošnjega vina

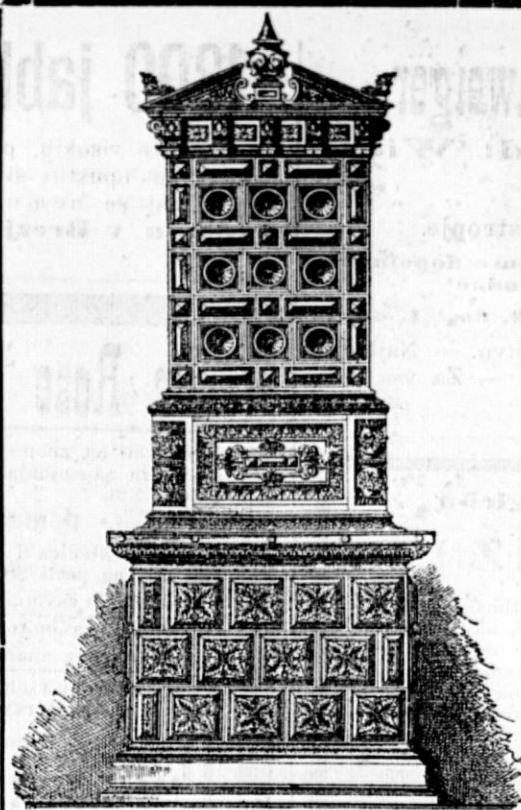
v grajskih kletih pri Veliki Nedelji na Spodnjem Štajerskem, večidelj brez posode.

Dražba se začne po prihodu osebnega vlaka ob 11. uri dopoldne.

Oskrbništvo graščine Velikonedeljske
dne 12. novembra 1890.

(846-3)

Ant. Jesih, oskrbnik.

Fran Jevnikar

Ljubljana

Tržaška cesta šte. 29

priporoča slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izdelane salonske in navadne lončene, belo, rujavo, zeleno, in slonokoščeno osteklene, ognju protivne (257-35)

peči

v najraznovrstnejših oblikah, kakor tudi vse v to stroko spadajoče izdelke po najnižjih cenah.

Cenilnike pošiljam na željo franko.

Zastopstvo pri F. P. VIDIC-U & Comp.

Najboljše in najmočnejše

Brnsko blago za obleko

v odrezkih po 3-10 metrov za vso obleko za gl. 6.—, 8.—, 10.—, 12.—, 14.—, 16.—, 18.—, 20.— in več.

Blago za zimske suknje in ogrtače

v odrezkih po 2-10 metra za jedno zimsko suknjo ali ogrtač gl. 6.—, 8.—, 10.—, 12.—, 15.—, 20.— in več.

Štajerski loden za lovske suknje in menčikove v odrezkih po 2-10 metra gl. 5.—, 6.—, 8.— in več.

Blago za podlago ogrtačev in zimskih suknj 1 meter gl. 1.—, 1.50, 2.—, 4.— in več.

Nadalje blaga za suknje častite duhovščine, črni peruviane in doskine za salonsko obleko, črni in barvasti tifel prodaja

tovarniška zaloga finega suknja

VINCENC NOVAK, BRNO

Zelny trh, 13.

Razpošilja le proti predplačilu ali povzetju. Če se poprej plača, pošlje se blago poštne prosto. Neugajajoče se nazaj vzame. Uz rci zastoj in franko. (665-13)

Brnsko blago za obleko.

KAROL TILL, Ljubljana, Spitalske ulice 10.

Pisni papir:

Konceptni in kancelijski papir za odvetnike, urade, trgovce, vojaške pisarne in notarje.

Dokumentni papir.

Pečatni vosek, peresniki, oblatti, pisalne podloge, pisalne mape.

Pisni papir s kuverti v kasetah in mapah, v formatu četrтинke in osmerke, s pisnimi glavami in tiskanimi firmami. Vizitnice.

Vsakovrstni črni in barvasti svinčniki iz tovarn **L. & C. Hardtmuth** in **A. W. Faber.** (708-10)

Velika zaloga vsega šolskega orodja.

Priznana najboljša **pisalna peresa:** Klaps-ova, Greiner-jeva, Rasner-jeva peresa, peresa od aluminija. Concordia-peresa, trgovska, ženska, risarska, stenografska in ronderesa.

Pisalni zvezki in kompandiji, risalni zvezki, risalni block-i, mape za zvezke, mape za risalne deske. **HERBARIJI** (mape za rastlinske zbirke).

Vse **risalne materijalije:** Risala, risalne deske, risalna ravnila, kotniki, ravnila, kockasta ravnila, prožne deščice, pritrjevalni žeblički, skledice za tuš, barve, čopiči, tuš.

Črne in barvaste tinte: Alizarin-tinta, Antracén-tinta, Aleppo-tinta, galéna tinta, vijolénasta šolska tinta, črna univerzalna šolska tinta, kopirska tinta, modra, rujava, rudeča, zelena, rumena, bela, škarnatna, karminska, zlata in srebrna tinta.

Razpis službe.

Razpisuje se služba

vodje in upravitelja „Narodne Tiskarne“.

Ponudbe z dokazi zmožnosti pošiljajo naj se

do 10. decembra t. l.

upravnemu odboru „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani.

Prostovoljna prodaja.

Podpisani nameravam **nekaj svojih hiš v Trnovem in vse svoje njive in senožeti** v katastralni občini Karlovska predmestje prodati iz proste roke pod ugodnimi pogoji.

Kaj več o tem izve se pri mojem zastopniku, gospodu Ivanu Gogoli, c. kr. notarji v Ljubljani.

Ivan Podkrajšek
vulgo Jurček.

(870-2)

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy-ja, deželna lekarna, Sackstrasse.

Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Francišku“, (ob jednom kemična tovarna), V., Hundsturmstrasse 113. (612-9)

Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczy-ja, „pri zlatem levu“, VIII, Josefstädterstrasse 30.

Dunaj: Lekarna dr. Otona pl. Trnkóczy-ja, „pri Ra-deckiju“, III, Radetzkyplatz 17.

Zunanja naročila se s prvo pošto izvršujejo.

Nepresegljivo za zobe

I. salicilna ustna voda

aromatična, upliva okrepevaljoča, zabranjuje gnjilobo zob ter odstranjuje iz ust neprijetni duh. — Jedna velika steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošno priljubljen, upliva jako okrepevaljoča, ohranjuje zobe svetlobele, à 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedno sveži v zalogi ter vsak dan po pošti pošilja

lekarna

Ubald pl. Trnkóczy

diplomovani posestnik lekarne in kemik poleg rotovža v Ljubljani.

Naznanio Iprodaje.

V A. Petschnig-ovo konkurzno maso v Kranji spadajoča

zaloga manufakturnega blaga

sodno cenjena na **12.763 gld. 57 kr.**, proda se en bloc.

Kupne ponudbe, kojim priložiti je 10 odstotkov cenitvene vrednosti kot vadium, doposlati so

do 6. dne decembra t. l.

podpisanemu opravitelju konkurzne mase, pri kojem se tudi lahko ogleda zaloga blaga.

Odbor upnikov izjavil bode se **incl. do 10. dne decembra t. l.**, če in katero ponudbo vsprejme; zamore pa tudi najvišjo ponudbo brez navajanja uzrokov odbiti.

Kupec je zavezan, zalogo blaga **do 16. dne decembra 1890** proti takojšnjemu plačilu prevzeti.

Konkurzne mase opravitelj:

Dr. Valentin Štampihar,
odvetnik v Kranji.

(875-2)

V ponedeljek

od 1. dne uštevši do torka 9. dne decembra t. l.

Neobičajna razprodaja

mного

stotin klobukov za gospé

po Dunajskih in Pariških uzoreh

in mnogo

tisoč

zimskih predmetov za gospode, gospe in otroke.

Za to razprodajo ukrenile so se posebne uredbe.

V dóbi razprodaje zapira se prodajalnica

ob polu 8. uri zvečer.

(879)

HENRIK KENDA

Ljubljana, Mestni trg št. 17.

Naznanilo.

Brzi stroj za pinjenje (metilnica)

c. kr. najnovejše privil. patent

ki drži 5 do 50 litrov. S tem strojem se najdalje v 4 do 5 minutah iz smetane napravi najfinije in najokusnejše surovo maslo.

Pralni in ovijalni stroji

najnovejši patent

s katerimi se perilo neznanjski varuje in hitro jako belo in čisto opere, torej veliko manj trpi nego pri navadnem ročnem pranju. Več nego polovico se privaruje drv in mila. V jednj uri se s strojem toliko obdela, kakor sicer v jednem dnevu.

Proti ognju in ulomu varne blagajnice, kasete, potem papirne stiskalnice, kmetijski stroji vsake vrste

zlasti mlatilnice in rezilnice za krmo, ki se gonijo z roko, geplom, vodo ali parom, trijeri, čistilnice za žito, mlinci za trgano moko in ročni mlinci za moko, vinske in sadne stiskalnice, grozdne robkalnice, stroji za mečkanje sadja, robkalnice za turšico, sesalnice za gnojnice i. t. d.

Šivalni stroji

za domačo rabo in obrtne namene, otroški vozički, strojne igle za svilo, sukance, svéje volno, pavolo in olje za stroje in vsi drugi deli za šivanje in kmetijske stroje i. t. d.

Vse v največji izbiri, iz najboljšega materijala in po najnižjih tovarniških cenah.

Pri tej priložnosti se zahvaljujem najiskrenejše za dosedaj skozi 20 let mi skazano zaupanje ter si bodem prizadeval je tudi nadalje ohraniti z realno in točno postrežbo. — Za zunaj jemljeta naročila potovalca moja, gospoda Janez Kosmatitsch in Janez Grebenc ter dajeta, kjer se zahteva, (tudi na pralne stroje) potreben pouk.

Gepl in mlatilnice postavljajo na zahtevanje tudi moji ljudje tako, kakor stvar zahteva, in jih prirejajo za vodno vršbo.

Prosimo za jako mnogobrojna naročila in se znamujem z velespoštovanjem (431-7)

FRAN DETTER

v Ljubljani, nasproti železnemu mostu na Starem trgu št. 1.

Za čas stavbe

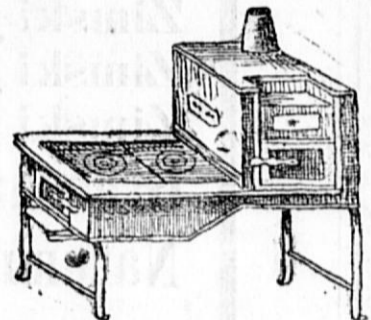
priporočá

ANDREJA DRUŠKOVIČA.

Mestni trg št. 10 trgovina z železnino Mestni trg št. 10

v velikem izboru in po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za štokodoranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši Kamniški Portland in Roman cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Pri stavbah, kjer ni vode blizu, neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malo urah in z majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za skopane vodnjake: železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železne okove.

(9-53)

Za poljedeljstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno narejeni plugji in plužne, železne in lesene brane in zobovje zanje, motike, lopate, rovnice, krampe i. t. d. Tudi se dobiva znirom sveži Dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

Ta anonca izide

le jedenkrat!

zatorej se priporoča, da se natančno pregleda.

Jaz sem pri vseh predmetih svoje ogromne zaloge blaga znatno znižal cene, pri nekaterih celo pod polovico prejšnje cene. Velik del predmetov je radi nenavadno nizke cene, kakor kaže nastopni cenik, jako pripravnih za

lepa, praktična božična darila

in prosim p. n. dame iz Ljubljane in okolice, da blagovoljno ogledajo notri v moji prodajalnici

v Ljubljani na Mestnem trgu št. 5

prirejeno božično razstavo posebno vrednih predmetov in se preverijo o posebno nizki ceni.

Z velespoštovanjem

Gradec
Herrengasse št. 25, Neugasse št. 7.

Karol Kmelniger,

v Ljubljani
na Mestnem trgu št. 5.

Cenik.

Dežni paletots , priležni, raznih barv in blaga	gld. 4·90, 6 ¹ / ₂ , 8 ¹ / ₂ in 12·—
Dežni dolmani z ovratnikom in rokavi	„ 6 ¹ / ₂ , 9·—, 11·— in 14·—
Krožni plašči od dobrega blaga za dežne plašče z modnim fasonom	„ 6 ¹ / ₂ , 8 ¹ / ₂ in 12·—
Zimski paletots zadosti dolgi od kožušnega sukna	„ 8 ¹ / ₂ , 12 ¹ / ₂ in 15·—
Zimski paletots od grebenastega sukna, elegantni fason	„ 13·—, 16·— in 20·—
Zimski dolmani od kožušnega sukna s kožuhovino obrobjeni	„ 14·— in 17·—
Zimski dolmani od grebenastega sukna v raznih fasonih	„ 16·—, 20·— in 24·—
Zimski krožni plašči od močnega loup-blaga, spre-daj z izrezkom	„ 12 ¹ / ₂ in 16·—
Zimske rotonde , modni fason, popolno s kožuhovino podložene	„ 17 ¹ / ₂ , 21·— in 26·—
Zimske rotonde od greben. sukna z vatiranjem	„ 15 ¹ / ₂ , 18·— in 23·—
Otroški dežni plašči v vseh velikostih	„ 3 ³ / ₄ , 5 ¹ / ₂ in 8·—
Otroški zimski plašči različnih fasonov in blaga	„ 4 ¹ / ₂ , 6 ¹ / ₂ in 8·—
Zimski jaquets od kožušnega sukna s plišem okrašeni	„ 5 ¹ / ₂ , 7 ¹ / ₂
Zimski jaquets od greben. sukna s atlasasto podlago	„ 10 ¹ / ₂ , 13·— in 15·—
Zimski jaquets in sakó z vátiranjem	„ 7 ¹ / ₂ , 11·— in 16·—
Grebenastosuknen mantlets za pomlad in jesen s svilneno podlogo	„ 8 ³ / ₄ , 12 ¹ / ₂ in 15·—
Naramni ovratniki (kočijaški ovratniki) različno narejeni	„ 2 ³ / ₄ , 4·— in 5·—

Manteaux, z atlasasto in kožušno podlago, prav fini dolgi plašči, ki se ogrinjajo, obleke, gumijevi plašči, nepremočni plašči od grebenastega sukna itd. Posebno po ceni.

Le v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5.